

Utdanningsvalg

Formål og perspektiv

Steinerskolen har som mål å støtte elevene i deres faglige og personlige utvikling så de får et best mulig grunnlag til å gjøre gode valg for utdanning og senere yrkesvalg. Faget utdanningsvalg skal legge til rette for at elevene kan bruke informasjon om utdanning og yrkesveier til å reflektere over egne ønsker og valgmuligheter og forstå konsekvenser av ulike valg. Balansen mellom egne ønsker og samfunnets behov er tema for drøfting. Faget skal bidra til at elevene utforsker utdannings- og yrkesmuligheter basert på likeverd og likestilling.

Faget skal knytte grunnskole og videregående opplæring sammen. Det skal gi innsikt i de ulike mulighetene arbeidslivet i Norge gir i dag. Faget skal bidra til at elevene blir bevisst hvordan samarbeid mellom mennesker, sosial kompetanse og livslang læring er grunnlag for arbeidslivet i et velfungerende demokratisk samfunn.

Faget åpner for bruk av varierte læringsarenaer og arbeidsmåter. Aktiviteter knyttet til faget legges også til andre steder enn på skolen, og det opprettes kontakt med lokalt næringsliv for autentiske erfaringer med arbeidslivet. Dette starter i barnetrinnet og forsterkes i ungdomstrinnet gjennom møter med mennesker, natur, arbeids- og hverdagsliv. Håndverk, hagebruk/jordbruk og kulturhistorie bidrar til at elevene blir fortrolig med sentrale elementer i arbeidslivet som grunnlag for vårt livsopphold.

I faget utdanningsvalg får elevene arbeidserfaringer i ulike arbeidssektorer, minimum tre uker gjennom 8. – 10. klasse. Fordeling og innretning av arbeidsukene bestemmes gjennom lokal læreplan. Jordbruk eller annen primærnæring er et prioritert område for arbeidspraksis, med tilknytning til faget mat og helse. Erfaring fra håndverksbedrifter kan likeledes prioriteres. I tillegg søker elevene seg til bedrifter etter lokale muligheter og egne valg, eventuelt etter veiledning. En uke kan gjennomføres som et prosjekt hvor ulike yrkesgrupper besøkes eller kommer på besøk til skolen.

Temaet utdanning og yrker handler om hvordan ulike utdanningsveier fører fram til ulike yrker. Gjennom kunnskapsinnhenting, opplæringsopplegg og praksisuker skaffer elevene seg relevant kunnskap og praktisk erfaring om utdanningsveier i videregående opplæring og i bedrifter og ser dette i sammenheng med egne ønsker og ambisjoner. Betydningen av utdanning og livslang læring for den enkelte og for samfunnet vektlegges.

Personlige valg er tema i faget. Det handler om å utvikle bevissthet om egne interesser og muligheter som grunnlag for å kunne ta personlige valg. Et sentralt element er hvordan kjønn og andre forhold kan påvirke utdanningsvalg og yrkesambisjoner. Grunner til og konsekvenser av utenforskap drøftes.

Elevene oppsøker, deler og får kunnskap om strukturen i videregående opplæring og om innholdet i de ulike utdanningsprogrammene og tilknytningen til yrkesveier. Til dette hører også god kjennskap til steinerskolenes videregående trinn.

Kompetansemål

Kompetansemål etter 10. klasse

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- oppsøke og tilegne seg kunnskap om lokalt nærings- og arbeidsliv gjennom direkte kommunikasjon og deltakelse
- samle, bruke og analysere informasjon om utdanning og arbeid
- vurdere arbeidsmåter og -muligheter innenfor noen valgte utdanningsprogram og yrker
- reflektere over betydningen av å delta i arbeidslivet for livsmestring og personlig vekst
- utvikle og bruke mestringsstrategier i møte med overganger og utfordringer knyttet til utdanning og yrkesvalg
- formulere egne kortsiktige og langsiktige utdannings- og yrkesplaner og reflektere over utdanning og yrker i forhold til egne interesser, styrker og egenskaper
- drøfte hvordan bærekraftsmål, teknologi og konjunkturer påvirker arbeidsliv, yrker og arbeidsmåter
- utforske og drøfte hva og hvem som kan påvirke egne valg, blant annet hvordan kjønn kan påvirke utdannings- og yrkesvalg
- tolke stillingsannonser, skrive CV og jobbsøknad med mottakerbevissthet

Sentrale innhold og arbeidsmåter

Utdanningsvalg består av undervisningssamtale, praksisuker, informasjonsmøter og individuell veiledning. Det kan også inneholde besøk på ulike arbeidssteder og besøk av ulike yrkesgrupper på skolen. Praksisukene planlegges slik at de ivaretar opplæring i dette og andre fag samtidig. I 10. klasse arrangeres informasjonsmøter med elever og foresatte om videregående opplæring og det legges til rette for at elevene kan besøke noen skoler som er aktuelle å søke på. Skolens rådgiver er tett på elevene opp mot valg av videregående skole.

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og gi elevene anledning til å vise og utvikle kompetanse på flere og varierte måter. Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i faget. Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget utdanningsvalg gjennom å utforske, analysere og reflektere over mulige utdanning og yrker, og med fagspråk og teorier vurdere egne praksiserfaringer. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de forstår og til å reflektere over egen fremtid. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin med hensyn til valg av utdanning.

Sluttvurdering

Sluttvurderingen skal vise om eleven har deltatt.